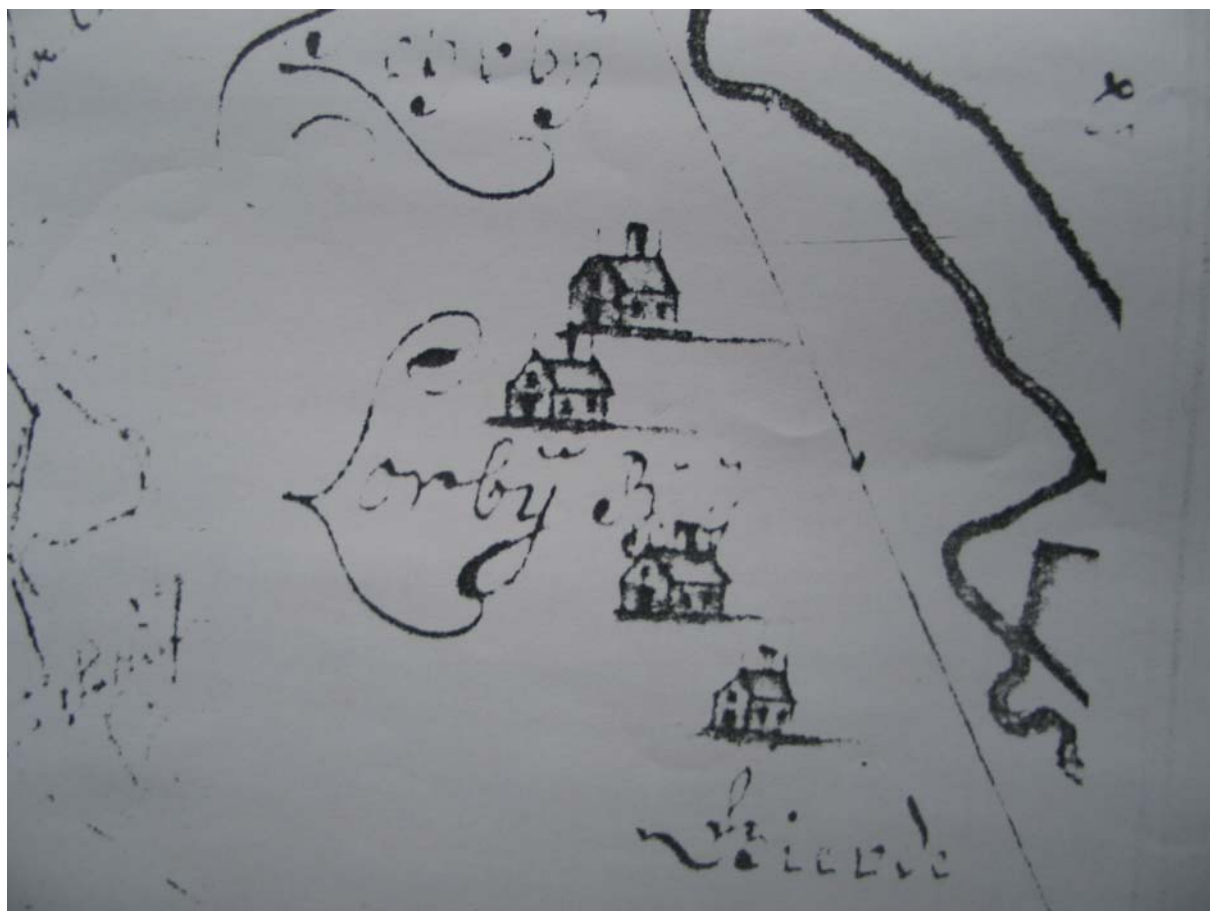

Klockarna Lorins "urhem"

Den äldste klockaren i vår släkt, Per Larsson, född omkring 1688, såg av allt att döma dagens ljus för första gången i byn Lorby, Svanshals socken. Tyvärr är födelseböckerna för de aktuella årtalen försvunna. En släktforskare av facket på landsarkivet i Vadstena kunde 1959 dock slå fast att Per borde ha varit född i denna by. Anledningen är att då dottern Anna Catharina döptes den 10 december 1719 fann man bland faddrarna antecknade Anders och Jon i Lorby jämte "sonen gåssen Nils i Lohrby".

På kartan från 1694 är byn Lorby återgiven på västra sidan av den slingrande Lorbybäcken.

Oftast är det släkt och närstående som brukar fungera som faddrar, varför Per således med största sannolikhet var född i denna by, som låg under Kylebergs säteri i närheten. Tjänstemannen ifråga skriver: "Utän att någon bindande slutsats kan dragas är tanken dock icke fjärran att namnet Lorin kan ha tagits efter ovan angivna ortnamn Lorby".

Jag har sökt andra vägar i kyrkböckerna för Svanshals att hitta de angivna personer som var med vid dopet 1719, nämligen räkenskaperna för de aktuella åren samt sockenstämmo-protokoll. Där hittade jag en Anders Jönsson, kyrkvärd och nämndeman, omtalad 1707, 1708 och 1710, samt 1715 en Jon Andersson, sexman. Det är alltså inte omöjligt att det var dessa som var närvarande vid Anna Catharinas dop. Ett par personer med namnet Nils fann jag också, men om någon av dem skulle kunna vara "gåssen Nils" är väl inte säkert.

Per Larssons far borde förstås ha hetat Lars. En person med det förnamnet hittade jag, nämligen "Lars saltpetersjudare", nämnd i räkenskaperna 1680. Kan det vara han som var far till "vår" klockare Per Larsson?

Spännande i sammanhanget är att det i räkenskaperna för 1719 uppges att socknen betalat 24 skilling till "Consist Notarie Lorin". En summa som återkommer årligen flera gånger. Enligt "Wikipedia" var en konsistorienotarie benämning på en ämbetsman som tjänstgjorde vid ett konsistorium, alltså domkapitel. 1928 ändrades titeln till stiftssekreterare. Det är alltså möjligt att det i Linköping funnits en sådan notarie med detta efternamn. Om denne i så fall varit släkt med våra klockare har jag ännu inte hunnit att utforska.

Den nu helt försvunna byn, nämnd redan 1282, finns återgiven på en karta från 1694, alltså bara några år efter det att Per Larsson föddes. Där finns markerade fyra gårdar belägna på västra sidan om den slingrande Lorbybäcken i en djupt nedskuren ravin. När byn upphörde att existera är okänt men enligt riksantikvarieämbetes inventeringsuppgifter från platsen fanns det ännu 1881 en gård kvar. Nu ser man knappast ett enda spår efter bebyggelsen.

I inventeringsrapporten nämns dock en lämning, 7meter i diameter och en halv meter hög, som skulle kunna vara rester av ett hus.

I senaste årsskriften för Ortnamnssällskapet i Uppsala uppmärksammar man detta vattendrags namn, vilket anses betyda "den starkt ljudande eller brusande". Kanske den i samband med islossning på våren kunde ha gett skäl för detta namn. Annars verkar bäcken vara ganska beskedlig där den fridsamt ringlar sig fram i många slingor och bukter.

Ett är i alla fall säkert, vår "urfaders" Lorby, som kanske gett upphov till vårt släktnamn, låg mycket vackert belägen högt ovanför vattendraget. (Se fö artikel i Lorin-Nytt nr 17).

Skribent
Olle Lorin